

**Bibliotekarz.** Rok 39, Warszawa 1972.

Na uvodnem mestu 1. št. je članek L. Kowalczykove z značilnim naslovom »Bolezen nestrokovnosti«. Avtorica po šestletnem delu kot instruktorka okrožnega instruktorsko-metodičnega oddelka ugotavlja, da je tip inštruktorja, ki naj bi bil strokovnjak za vsa področja knjižničarstva, zašel v slepo ulico. V teh šestih letih sama ni pridobila ničesar, ni imela nobene možnosti za izpopolnjevanje, in tako tudi ne more dosti dajati tistim, ki naj bi jih poučevala. Predlaga, naj bi instruktorsko-metodične oddelke razdelili, njihove delavce dodelili k posameznim strokovnim službam, da bi ob tem delu strokovno rasli in tako tudi mogli svoje znanje posredovati drugim, ko bi bili ob enem inštruktorji, toda sedaj za posamezna področja knjižničarstva. O tem vprašanju je v tej in naslednjih številkah objavljenih še več bolj ali manj polemičnih prispevkov raznih knjižničarjev; v glavnem menijo, da je zahteva avtorice upravičena in da je inštruktorsko dejavnost treba preurediti po njenem predlogu.

Št. 2/3 je v skladu z uvodnim pozdravnim člankom v čast kongresa poljskih tehnikov posvečena tehničnim vprašanjem knjižničarstva. H. Kierska v članku »O problemih avtomatizacije knjižnic« poroča o uporabi elektronskih računalnikov pri obdelavi knjižničnega gradiva in evidenci izposoje v Angliji in o poskusno avtomatizirani knjižnici Državnega inštituta kulture v Kijevu; zadnja je popolnoma avtomatizirana, opremljena z aparaturami, izdelanimi doma, v SSSR. Njeno delovanje proučujejo in rezultate bodo upoštevali pri nadaljnjem razvijanju avtomatizacije v knjižnicah Sovjetske zveze. B. Modzelewska analizira sisteme izposoje v angleških knjižnicah glede na stopnjo

avtomatizacije in ugotavlja, da dragi avtomatični sistemi zaradi visokih stroškov za zdaj na Poljskem še ne pridejo v poštev. T. Krzyżewski poroča o novih audiovizualnih pripomočkih — videokasetah (televizorjih, ki oddajajo s pomočjo magnetoskopskega traku) in elektronskih časopisih — telegazetah (televizorji, ki bodo oddajali vesti po izbiri gledalca). Mnogo je v številki tudi gradiva o opremi knjižnic; zelo zanimiva je skica knjižničnega vozička za notranji transport knjig.

Tematično zaokrožena je še št. 6/7, ki prinaša na 36 straneh poročilo predsedstva glavnega odbora Združenja poljskih knjižničarjev za čas od 5. VI. 1969 do 15. VI. 1972, pripravljeno za državni zbor delegatov v Bydgoszczu 29.—30. IX. 1972. Iz poročila je razvidna obsežna organizacijska, strokovna in založniška dejavnost poljskih knjižničarjev. Delo združenja se odvija v komisijah podobno kot pri nas, poleg komisij, ki ustrezajo našim, imajo še npr. komisiji za bolnišnične knjižnice in za glasbene knjižnice. Za nas nov je socialno-stanovski referat, ki pomaga članom z informacijami o vprašanih poklicnega izobraževanja, sistemizacije ipd. Imajo naslednje sekcije: za strokovne knjižnice, za šolske in pedagoške knjižnice ter za javne knjižnice. Poleg treh periodičnih publikacij: Poradnik Bibliotekarza (Knjižničarjev svetovalec — leta 1971 je imel naklado 9300 izvodov), Bibliotekarz (leta 1971 — 6100 izvodov) in Przegład biblioteczny (Knjižnični pregled — leta 1971 1500 izvodov) so v času med dvema zboroma izdali še 21 strokovnih knjig v skupni nakladi 111.770 izvodov.

S področja sociologije branja je najzanimivejša študija K. Kraśniewske v št. 5 »Delavci in branje«. Avtorica ugotavlja, da ni točnih podatkov o vprašanih: a) kolikšen odstotek delavcev bere knjige, b)

kakšne so glavne smeri zanimanja bralcev in c) kolikšen je vpliv knjige na oblikovanje zavesti v delavskih središčih. Zato si pomaga s podatki iz raznih anket in virov za različna obdobja; iz njih izhaja, da na Poljskem bolj ali manj redno bere knjige okoli 57 % prebivalcev (v mestih 68 %, na vasi 52 %), kar se približno ujema s podatki iz drugih držav. Prebrane knjige izhajajo iz dveh virov: iz javnih in zasebnih knjižnic; v mestih večji odstotek bere knjige iz zasebnih knjižnic, na vasi obratno. Zanimiv je podatek, da je vsota, ki jo Poljak da za knjige, v premem sorazmerju s stopnjo urbanizacije. Tako npr. izda prebivalec Warszawe za knjige 8-krat več kot prebivalec varšavskega okrožja, prebivalec Krakowa 5-krat več kot prebivalec krakovskega okrožja itd. Trošenje denarja za knjige, ki niso priročniki, je v delavskih krajih le sporadičen pojav. Iz anket v raznih delavskih središčih izhaja, da bere knjige 60 do 70 % delavcev. Odstotek je odvisen od stopnje kvalifikacije (nekvalificirani 51 %, priučeni 64 %, kvalificirani 80 %) in pa od tradicije družine — delavci, ki izhajajo iz kmečkih družin, berejo veliko manj kot tisti, katerih starši so že bili delavci. Zanimiv je tudi podatek, da je pri delavcih v Nowi Huti branje časopisov in knjig na vrhu seznama o porabi prostega časa, vendar zajema branje časopisov več ur kot branje knjig. Za nas novo področje obravnava E. Piotrowska v članku, ki prinaša rezultate večletnega proučevanja branja letoviščarjev v počitniškem središču Kotobrzeg.

Tudi v tem letniku anonimni »Soavtorji« skraj v vsaki številki v duhovitih feljtonih razkrivajo in šibajo razne negativne in smešne plati poljskega knjižničarstva.

*Marko Kranjec*

**Biblos.** Österreichische Zeitschrift für Buch- und Bibliothekswesen, Dokumentation, Bibliographie und Bibliophilie. Wien 19/1970. 4 zv. (IV) + 356 str. + 1 pril. 8°; 20/1971. 4 zv. (IV) + 296 str. + 1 pril. + corr. 8°; 21/1971. 4 zv. (IV) + 348 str. 8°.

Biblos izhaja sicer redno, vendar o njem zaradi zamud pri dobavi ni bilo mogoče sproti poročati.

Koncept glasila je ostal nespremenjen. Biblos objavlja teoretične članke, zgodovinske študije, poročila o knjižničarstvu doma in v tujini ter stalne rubrike: Bibliografija, Iz avstrijskih knjižnic, Poročila, Kongresi in zborovanja, Pravo in upravljanje, Poročila o osebnju, Društvo avstrijskih knjižničarjev in Knjižne ocene.

V 19. letniku Albert Massiczek v članku O bodočnosti naših knjižnic kritično ocenjuje dokumenta »Poročilo o visokem šolstvu 1969« in »Izobraževanje za jutrišnjo družbo«. Prizadeto opozarja na nezdrave razmere in pojave v razvoju univerzitetnih in inštitutskih knjižnic in poziva bibliotekarje, naj se bolj kot doslej posvečajo temu področju.

O prizadevanjih, da najdejo čim boljše rešitve za razvoj knjižnic, pričajo tudi poročila s študijskih potovanj. Franz Steininger je bil v ZDA od septembra do decembra 1969 in objavlja v 2. in 3. zvezku 19 letnika obsežen in izredno zanimiv članek. Zaradi obsežne problematike se je avtor odločil le za prikaz razvojnih teženj. Gradivo je sistematično razporedil po področjih. Med najzanimivejša sodi poglavje o uvajanju mehanizacije in elektronskih računalnikov v knjižnice. Avtor nas seznanja z raznimi informacijskimi sistemi in pripominja, da skoraj nobeni knjižnici ni uspelo ustvariti sistema, ki ne bi imel pomanjkljivosti in da se tudi med ameriški bibliotekarji najdejo taki, ki dvomijo v uspešnost računalnikov. Drago-